

Doseljavanje Srba na Balkan i prva država

Uvod

Teritorija Balkanskog poluostrva na koju će se Srbi, slovensko pleme, naseliti i gde će stvoriti svoje države bila je nastanjena od pradavnih vremena. Naučnici smatraju da su zemlje zapadne i srednje Evrope bile naseljene već u prvom odseku pleistocena (diluvij, ledeno doba), a da se u oblastima Balkanskog poluostrva čovek pojavljuje u periodu poslednje glacijacije (alpska glacijacija - Njurm). U to doba hladne klime pre 40000 godina, veći led spuštao se do 1500 m nadmorske visine.

Prve ljudske zajednice tada su živle u pećinama. Na osnovu izučavanja pećina, naročito pećine pod Jerininim brdom u selu Gradac i Risovače na Venčacu može se izgraditi izvesna slika njihovog života. Bile su to ljudske zajednice od 10-15 članova, od jedne do tri biološke porodice, a njihovo privređivanje bilo je uglavnom sakupljanje plodova i lov. Taj čovek, već homo sapiens, obrađivao je kamen i kosti i na taj način pravio oruđe i oružje. U prvo vreme lovio je krupne biljojede (džinovske jelene, divlje konje, goveda), a u izmenjenim klimatskim uslovima (zavlada van predarktičke klime) i mamute, nosoroge, lavove i hijene. Usled velikog zahlađenja (virmska glacijacija, Njurm 3) oko 25000 godina pre n.e. došlo je do napuštanja pećina i prestanka ljudskog života. Time se završava prvo poglavlje istorije ljudskih zajednica na teritoriji Srbije.

Nova etapa počinje sa promenom klime, krajem ledenog doba (nova geološka epoha - holocen). Na osnovu ispitivanja arheoloških nalazišta u Đerdapu utvrđeno je da se tamo razvila jedna od najsloženijih kultura praistorije, koja se prema jednom velikom dunavskom viru, naziva kultura Lepenskog Vira (7000-5500 godina pre n.e.). Najstariji ljudi ove kulture živeli su već u naseljima, a u zajednicama od dve do četiri biološke porodice. Kasnije, sa priraštajem stanovništva, gradili su nasebine po utvrđenom obrascu. Sahranjivanje je bilo van naselja, a dolazi i do usavršavanja izrade alata i oružja. Brojni nalazi upućuju na postojanje privatnog vlasništva, društvene hijerarhije, religije, umetnosti, a u sferi proizvodnje ostali su na tradicionalnim izvorima hrane i nikada nisu postali ni zemljoradnici ni stočari.

Ljudske zajednice iz starijeg kamenog doba (paleolita) na tlu Srbije razvile su kulture mlađeg kamenog doba (neolita) koje uz lovačko-sakupljačku ekonomiku razvijaju i zemljoradnju i stočarstvo. Tome je svakako pogodovala i toplija klima. Neolitska kultura na prostoru i severno i južno od Save i Dunava razvijala se od 5300 do 3200 godina pre n.e. a najznačajnija nalazišta su Starčevo i Vinča. Na osnovu arheoloških iskopavanja može se pretpostaviti da su ove ljudske zajednice podizale kuće jednu pored druge, oplepljene blatom, izmešanim sa plevom. Podovi su bili od nabijene zemlje, a krovovi od pruća i slame. Domaćinstva su posedovala raznovrsno posuđe.

Alatke i oružje bili su od uglačanog kamena, a nakit od školjki. Ljudske zajednice koje su stvorile starčevačku i vinčansku kulturu bile su podložne seobama usled unutrašnjih razloga, ali i spoljnih. Tako dolaskom ljudi iz Anadolije i Panonije menja se etno-kulturna slika i nestaju vinčanske zajednice a na njihovom prostoru stranci počinju sa upotrebom metala, čime počinje nova epoha ljudske istorije.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com